

орії складних систем, проте наразі залучено чималу базу знань з інших галузей: математика, фізика, інформатика та хімія. Дослідження в системній біології присвячені вивченню взаємодій між усіма складовими системи, тобто формують нові уявлення про живі системи [4].

Важливим аспектом розгляду саме моделі системної біології як основної платформи впорядкування медичної освіти є протиставлення принципів холистичного підходу до знань у системній біології редукціоністській парадигмі у вивченні складних біологічних систем, що мали своє відображення у формуванні медичних навчальних матеріалів.

Створення освітніх курсів із системної біології потребує залучення спеціалістів із різних галузей знань, біології, математики, фізики, хімії та інформатики, а також запровадження нової логіки побудови навчальних модулів із урахуванням когнітивних особливостей отримувача цих знань.

Нами запропоновано створення навчальних програм у медичній освіті за логікою побудови знань з системної біології, а саме, базовий контент зорієнтований на залучення когнітивних модулів знань з потрібної галузі. Важливим аспектом запропонованої моделі є створення адаптивних навчальних курсів з певними базовими модулями та модулями «підлаштування», а також створення математичної моделі оптимального підбору освітнього контенту, що базується на результатах вхідного контролю.

Отже, базисом системної біології пропонується вважати безперервний цикл накопичення знань з певної проблеми на основі послідовних ланцюгів етапів, а саме: створення математичної моделі процесу; обґрунтування попиту на дослідження в на запропонованій математичній моделі; розроблення (за потреби) нових інструментів; видобування та оброблення нових уточнюючих знань; вве-

дення нових параметрів і знань у математичну модель; осмислення отриманих результатів. Виходячи з представленої моделі можна чітко простежити принципи формування «спіралі знань» в досягненні результатів медичної освіти за принципами системної біології.

Висновки: 1. Пропонується створення навчальних курсів з використанням принципів холистичного підходу та «спіралі знань». У певній мірі це змінить профіль медичної освіти майбутнього.

2. Формування впорядкованої моделі медичної освіти за принципами системної біології дозволить створити нову модульну модель освіти із включенням адаптованих галузевих блоків задля інтеграції навчання на кожному етапі звернень до знань з цієї галузі. Одночасно створюються можливості для реалізації програми навчання за принципом лінійної накопичувальної системи та формування адаптивної системи моніторингу отримання знань.

Література

1. Князева Е. Н. Трансдисциплінарні стратегії дослідження / Е. Н. Князева // Вестник Томского государственного педагогического университета. – 2011. – №. 10. – с. 193-201
2. Колесникова И. А. Трансдисциплінарна стратегія дослідження неперервного образования / И. А. КОЛЕСНИКОВА // Непрерывное образование: XXI век. – 2014. – No. 4 (8). - с. 1-23
3. Паламарчук Є. В. Витоки та специфіка трансдисциплінарності як "неометоду" остнекласики / Є. В. Паламарчук // Totallogy-XXI. Постнекласичні дослідження. – 2013. – No. 29.- с. 5-16
4. Systems biology // [Електронний ресурс] Wikipedia, the free encyclopedia. 2015 - https://en.wikipedia.org/wiki/Systems_biology

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ РЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ В СТРУКТУРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О. Г. Морозова, О. А. Ярошевський, В. І. Здибський, Я. В. Липинська

Харківська медична академія післядипломної освіти

Останнім часом все більша увага лікарів усіх спеціальностей звертається на методи відновлювальної медицини серед яких одне з перших місць посідає рефлексотерапія, яка з позиції теорії функціональних систем направлена не тільки на ліквідацію симптомів, але й на відновлення функціональних резервів організму в цілому. Алопатична медицина на сьогодні має значні досягнення в діагностиці та лікуванні широкого спектру неврологічних та соматичних захворювань, але слід зазначити, що результати терапії не завжди задовольняють як хворого, так і лікаря. Даний факт пов'язаний насамперед з побічними ефектами медикаментозних препаратів, що в окремих випадках можуть в значній мірі негативно впливати на якість життя пацієнта. Разом з тим багатовікова історія використання методів рефлексотерапії свідчить про їх високу ефективність, відсутність ускладнень та значно меншу кількість протипоказань. Тому на наш погляд лікарю практичної охорони здоров'я необхідно мати знання з традиційної східної медицини, які він може отримати тільки на етапі післядипломної освіти.

Професійна підготовка лікаря-рефлексотерапевта на циклі спеціалізації триває три місяці та містить в сво-

ій програмі традиційні погляди та уявлення про функціональне значення «головних органів» та «каналів», їх зв'язки та взаємодію. Основною складністю педагогічного процесу є необхідність в короткі строки сформувати у лікаря інші підходи в оцінюванні стану хворого, діагностиці та лікуванні новими для нього методами рефлексотерапії (акупунктура, акупресура, гомеосиніатрія, тощо). Тому викладачами кафедри в процесі вивчення теоретичного матеріалу поряд з філософськими концепціями традиційної східної медицини надаються рефлекторні аспекти, анатоμο-топографічні та сегментарні взаємозв'язки.

Враховуючи вищенаведені труднощі, які супроводжують навчання лікарів на циклі спеціалізації з рефлексотерапії, ми поставили метою знайти нові методи та прийоми для удосконалення педагогічного процесу.

Викладачами кафедри рефлексотерапії ХМАПО поряд зі вказаними вище методиками одночасно застосовуються різні підходи, а саме: випереджаюче інформаційне завдання, використання комп'ютерних програм, електронні підручники, у тому числі для самостійної роботи слухачів. Таким чином, лікарі можуть вивчати важливі положення тео-

ретичного матеріалу не тільки під час лекцій та практичних занять, але й безпосередньо при самостійній роботі.

Таким чином, досвід викладання методів традиційної східної медицини на кафедрі рефлексотерапії ХМАПО протягом останніх років показав ефективність запропоно-

ваних вище педагогічних підходів, що допомагає слухачам за досить нетривалий термін здобути достатній рівень теоретичних знань та одночасно опанувати досить великий обсяг практичних навичок з використанням різних методів рефлексотерапії.

УДК 37.014.6:005.6:378.046-021.68

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Н. О. Назорна, Г. Г. Берест

Запорізький державний медичний університет

IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION ON POSTGRADUATE STUDIES IN STAGE

N. O. Nahorna, G. G. Berest

Zaporozhye State Medical University

В статті окреслено загальну проблематику та розкрито науковий статус освіти й шляхи формування освітнього знання. Підкреслено суспільну значущість наукових досліджень та методологічного обґрунтування сучасних проблем вітчизняної системи освіти, сучасне педагогічне бачення суспільної основи ефективної соціалізації. Розробка Національної стратегії розвитку освіти зумовлена необхідністю кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед національною системою освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграцію її в європейський і світовий освітній простір. Новий підхід до розуміння сутності освіти дозволяє підняти розгляд розвитку освітніх стратегій та системного функціонування галузі на вищий рівень.

The article outlines the general problems and solved scientific status of education and ways of creating educational knowledge. Emphasized the importance of social studies methodological basis of contemporary problems of national education system, modern pedagogical vision of the social foundations of effective socialization. Development of the National Strategy for the development of education due to the need of radical changes aimed at improving the quality and competitiveness of education, the strategic challenges facing the national education system in the new economic and cultural conditions of its integration into European and world educational space. A new approach to interpretation of educational essence allows raising examination of systematical functioning of sphere and development of educational strategy on other interdisciplinary level.

Вступ Зарубіжними й українськими дослідниками висуваються нові концепції освіти, здійснюється пошук нових форм організації наукового знання, спрямованих на модернізацію системи освіти. Спроба осмислити проблему позитивних шляхів розвитку освіти актуалізувала питання про розробку нових підходів до викладання предметів на післядипломному етапі навчання.

Будь-яка педагогічна система своїм підґрунтям має певну систему, а будь-яка система навчання як прикладне втілення реалізовується через педагогічні принципи та ідеї.

Основна частина З погляду методології, освіта є трансформацією свідомості, світогляду, духовного світу, культури і загального ества особистості. Через освіту визначаються суспільно вагомі параметри особистості. Викладанням у вищій школі корегуються, по-перше, суспільна якість освіти та її значення; по-друге, ефективність реалізації педагогічних заходів; по-третє, відповідність освіти розвитку сучасної науки в цілому.

Сьогодні ми повинні сформувати високого професіонала, який би водночас був і висококультурною людиною. Методологія освіти розгортає освітній процес до рівня фундаментальних знань предмету і разом з тим до всезагальності розуміння людини і людяності, гуманізму.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки визначає основні напрями, пріоритети, завдання і механізми реалізації державної політики в галузі освіти, кадрову і соціальну політику та складає основу для внесення змін і доповнень до чинного законодавства України, управління та фінансування, структури та змісту системи освіти. Розробка Національної стратегії розвитку

освіти зумовлена необхідністю кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед національною системою освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграцію її в європейський і світовий освітній простір.

Якісна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства, формування нових життєвих орієнтирів особистості. Тому освіта належить до найважливіших напрямків державної політики України. Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

З огляду на визначені пріоритети найважливішим для держави є виховання людини інноваційного типу мислення та культури з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства та держави. Це неможливо без розробки певних методів та методик навчання.

Побудовою моделі подолання кризи освіти є обговорення найзагальніших проблем педагогічної діяльності та проєктування шляхів побудови нової концепції в педагогіці та освіті.

У зв'язку зі зміною змістових компонентів освіти відбуваються зміни технологій їхньої реалізації. На передній план виходять інформаційні технології, дистанційне на-